

50th

ANNIVERSARY

1960-2010

Sharpeville
Massacre

THE CRADLE OF HUMAN RIGHTS STRUGGLES

BILL OF RIGHTS

1. Tekatekano - O ka se kgethololwe. Fela kगतopaakanyo (AA) le kgethololo e e sa gobelegeng e a amogelela

Batho botlhe ba a lekana fa pele ga molao mme ga ba tshwanela go kgetholololwa.

2. Seriti sa Botho - Seriti sa gago se tshwanetse go tlotliwa le go sirelediwa.

Mang le mang o na le seriti sa botho se se tshwanetseng go tlotliwa.

3. Bophelo - O na le tshwanelo ya go phela

Mang le mang o na le tshwanelo ya go phela.

4. Kgololosego le Tshireletso ya motho - O ka se tshwarwe ntle le go sekisiwa, wa sotlakakiwa kgotsa wa betswa botlhoko. Tirisodikgoka ya mo malapang ga e dumelelwe.

O ka se se tshwarwe ntle le go sekisiwa, wa sotlakakiwa.

5. Bokgoba le go dira ka pateletso - Bokgoba le go dira ka pateletso ga go a dumelelwa.

O ka se patelediwe go nna lekgoba kgotsa go dira tiro ya pateletso.

6. Sephiri - O ka se phuruphutshwe kgotsa ntlo kgotsa thoto ya gago e ka se phuruphutshwe.

Tshwanelo ya gago ya go nna le sephiri e akaretsa mmele, ntlo le dithoto tsa gago.

7. Kgololosego ya bodumedi, tumelo, le dikgopolo - O ka dumela wa ba wa gopola se o se gopolang mme e bile o ka latela tumelo e o e itlhophelang.

O na le tshwanelo ya go nagana, go dumela le go rapela ka tsela e o e itlhophelang.

8. Kgololosego ya Puo - Batho botlhe (go akarediwa le bobegakgang) ba ka bolelo se ba se nyakago.

O na le tshwanelo ya go bua, go buisa le go ithuta se o se ratang, fela puo ya letlhoo ga e a dumelelwa.

9. Go kokoana, Ditshupetso, Go ipelaetsa le Go neelana la phethiċene - Le ka dira ditshupetso le ipelaetsa la ba la neelana ka phethiċene. Ditiragalo tċe e tshwanetse go nna tsa kagiso.

O na le tshwanelo ya go kopana le ba bangwe le go ipelaetsa ka ditshupetso.

10. Kgololosego ya Kamano - O ka tsalana le mang le mang yo o ratang go tsalana nae.

O na le tshwanelo ya go tsalana le mang le mang.

11. Ditshwanelo tsa Sepolitiki - O ka tshegetsatsa mokgatlo wa dipolitiki o o ratang. Fa o le moagi wa naga e, o na le dingwaga tse 18 le go feta o ka nna le seabe mo ditlhophong.

O ka tlhama mokgatlo wa dipolitiki, wa o direla wa ba wa nna le seabe mo ditlhophong tse di gololosegileng.

12. Boagi jwa naga - O ka se latlhegelwe ke tshwanelo ya gago ya go ba moagi wa naga e.

Ga go moagi yo a ka ganelwang ka tshwanelo ya go ba moagi wa naga.

13. Kgololosego ya Motsamao le Manno - O ka nna kae le kae kwa o ratang teng mo Aforika Borwa

O na le tshwanelo ya go tsena le go tswa mo nageng fa o rata.

14. Kgololosego ya Kgwebo, Tiro le Porofeċene - O ka dira tiro e o e itlhophelang.

O na le tshwanelo ya go tlhophisa tiro efe fela e e dumeletsweng ke molao ntle le go kgorelediwa.

15. Kamano mo Tirong - O ka nna leloko la mokgatlo wa badiri le go ka tsenela

seteraeke

Modiri mongwe le mongwe o na le tshwanelo ya go tsenela dikopano tsa mokgatlo wa gagwe le go rerisana ka maikemisetso a mokgatlo oo.

16. Tikologo - O na le tshwanelo ya go nna mo tikologong e e phepa

O na le tshwanelo ya go nna mo tikologong ye e sireletsegileng, e e siametseng boitekanelo.

17. Thoto - O ka tseelwa thoto ya gago fa fela go latetswe melao e e nyalanang le dithoto.

Ga go motho yo a ka ganediwang go nna le thoto, ntle le fa e le fa go diragadiwa molao.

18. Ntlo - Puso e tshwanetse go netefatsa gore batho ba nna le matlo a a maleba.

O na le tshwanelo ya go nna le ntlo.

19. Tlhokomelo ya Boitekanelo, Dijo le Tshireletso ya Loago - Puso e tshwanetse go netefatsa gore batho ba fitlhelela metsi le dijo, ditirelo tsa boitekanelo le tshireletso ya loago.

O na le tshwanelo ya tlhokomelo ya boitekanelo, dijo tse di lekaneng le tshireletso ya loago.

20. Bana - Bana ba ba ka fa tlase ga dingwaga tse 18 ba na le ditshwanelo tse di kgethegileng, jaaka tshwanelo ya go se tlhoriswe.

Ngwana ofe kgotsa ofe o na le tshwanelo ya go fiwa leina, boagi jwa naga le tshireletso kgatlhanong le tlhoriso le tiriso e e makgwakgwa.

21. Thuto - O na le tshwanelo ya thuto ya motheo, go akarediwa le thuto ya ba bagolo, ka puo e o e ratang (fa se se kgonega)

O na le tshwanelo ya go rutwa ka puo e o e ratang ya semmuso.

DITSHWANELO TSA BOTHO

22. Puo le Setso - O ka dirisa puo e o e ratang, le go latela setso se o se itlhophelang.

O na le tshwanelo ya go dirisa puo e o e itlhophelang le go latela setso sa gago.

23. Mekgatlo ya Setso, Tumelo le Puo - Ditshaba di ka itumelela setso sa tsona; tsa letela tumelo ya tsona; le go dirisa puo ya tsona.

O na le tshwanelo ya go tlhama, go tsenela le go latela setso, go dirisa puo ya gago le go itsalanya le setlhophisa sefe le sefe sa bodumedi.

24. Go fitlhelela Tshedimosetso - O na le tshwanelo ya go fitlhelela tshedimosetso efe le efe e e leng mo pusong

O ka fitlhelela tshedimosetso efe le efe e e leng mo diatleng tsa puso gore o kgone go sireletsa ditshwanelo tsa gago.

25. Tiro e e lolameng ya botsamaisi - Ditiro tsa puso di tshwanetse go nna tse di sa gobelegileng

O na le tshwanelo ya go thusiwa ka tsela e e nyalanang le molao, e sa gobebele.

26. Go fitlhelela Dikgotlatshekelo - O na le tshwanelo ya gore bothata jo o nang najo bo swedowe le kgotlatshekelo kgotsa setheo se se tshwanang nayo.

O na le tshwanelo ya gore mathata a semolao a o nang nao a rarabololwe ke kgotlatshekelo kgotsa setheo sengwe se se sa tseyeng letlhakore.

27. Batho ba ba Tshwerweng le Go latofadiwa - Tshwanelo e e sireletsa batho ba ba tshwerweng, ba golegilwe kgotsa ba latofadiwa.

Fa o tshwerwe, o na le tshwanelo ya go didimala, go sekisiwa mo sebakeng sa diura tse 48 le tshwanelo ya go nna le moemedi wa semolao.

MELAO YOTLHE E E LAOLWA KE MOLAO WA NAGA, FELA E AMA BAO BA NNANG MO REPHABOLEKING YA AFORIKA BORWA.

Ela tlhoko: Ditshwanelo tsotlhe di ka lekanyediwa fa go sa gobebele go dira jalo. Go bona tshedimosetso ka botlalo, buisa Kgaolo 2 ya Molaotheo wo moċwa.

the doj & cd

Department:
Justice and Constitutional Development
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

